

Stará Voda a Dyleň Hranice a studená válka

Střed Evropy pod Dylení

Prvním vojákem, který zanechal na Dyleni stopu viditelnou dodnes, nebyl nikdo menší, než sám veliký Napoleon Bonaparte, samozvaný francouzský císař. To bylo v době, kdy byl rakouským kancléřem kníže Metternich, a jeho reprezentativní sídlo, zámek Kynžvart, se nalézalo nedaleko od Dyleně.

Napoleonovi kartografové v roce 1813 spočítali a označili Střed Evropy, kterým měla být hora Dyleň. O 60 let později byla Evropa přeměřena, středem Evropy bylo označené jiné místo, které bylo později označeno obeliskem připomínajícím osvobození západních Čech od nacismu spojeneckou armádou. Tento nový střed Evropy leží za vodní nádrží Jesenice, kousek od benzinové pumpy na křižovatce zvané Ypsilonka. To je vzdušnou čarou necelých 13 km.

Středů Evropy můžeme najít v encyklopediích více. Záleží na tom, jak je stanovena definice zaměření.

Hranice za studené války

Za studené války ležela Dyleň přímo v bodě, kterým procházela tzv. „Železná opona“. To byl v podstatě stovky kilometrů dlouhý plot a signální dráty v několika liniích. Jedna linie plotu byla pod proudem, který byl pro člověka smrtelný. Účel plotu a ochrany hranice se liší podle toho, kdo o něm hovoří. Dříve totalitní režim, který byl v Čechách od roku 1948 do roku 1989, uváděl, že je to pro ochranu tehdejšího Československa před rozvrzatými živly ze západu.

Dnešní posttotalitní interpretace je, že plot měl zamezit občanům Československa opustit zemi, v níž nechtěli žít. Každý nechtěl si udělat vlastní názor. Pravdou je, že dle informací dostupných na <http://mapa.zelezna-opona.cz> zemřeli na Dyleni dva občané Československa na zásah proudem a dva byli u obce Palič zastřeleni pohraničníky. Většina osob, které na hranicích zemřely, z Československa odcházela.

Hraniční pás lesů byl nepřístupný a vojáky přísně střežený a hlídáný. Běžný občan se na Dyleň 40 let nemohl jít podívat a bylo nebezpečné do těchto lesů chodit i na houby. Turistika a poznávání pohraničí bylo nemyslitelné. A kontakt obyvatel na obou stranách hranice nebyl téměř žádný.

Špioni na Dyleni

Dyleň byla za studené války nepřístupným místem. Jednak proto, že zde bylo odposlouchávací zařízení radiového vysílání z tehdejšího Západního Německa a také proto, že Dyleň byla přímo na hranicích a kolem ní probíhala takzvaná Železná opona. Stanoviště zde měla posádka vojáků z Hamrnických, později Klimentovských kasáren. Krom odposlouchávání bylo úkolem vojáků i rušení radiového vysílání v Německu. Vojáci zde působili od šedesátých let 20. století až do roku 1992, kdy odsud odešli.

Kdybyste se chtěli o studené válce a vojácích v okolí Dyleně dozvědět více, je možné domluvit prohlídku malého vojenského muzea ve Slatině. Více zde:

www.marianskolazensko.info

Raketáři na druhém kopci

Když vyjdete až na vrchol Dyleně a ohlédnete se severovýchodním směrem, spatříte mezi stromy vrcholky Slavkovského lesa. V časech studené války v něm byly ukryty a rozmístěny rakety, které mířily na západ a byly připravené k použití, kdyby vypukla válka. Ta naštěstí zůstala jen ve fázi vzájemného zastrašování socialistického a kapitalistického bloku.

Uranový důl Dyleň

Stejně jako v Jáchymově a ve Slavkovském lese, tak i na Dyleni bylo objeveno silné ložisko uranu, který byl těžen. Uran z Dyleně byl kvalitní a byla to strategická surovina v atomovém věku po roce 1945. Většina ho byla vyvezena do tehdejšího SSSR. Práce v uranových dolech byla často chápána jako trest a prostředek likvidace nechtěných osob.

Kvíz:

Napoleon Bonaparte byl na svou dobu vzrůstem...

1. malý
2. průměrný
3. velký

Jakou zkratku používalo totalitní Československo?

1. ČSR
2. ČSSR
3. ČSFR

Kam to měli vojáci z Dyleně nejbliž?

1. kasárna Klimentov
2. kasárna Hamrníky
3. kasárna Cheb

Odpovědi se dozvíte v plné verzi příběhů a legend na webu www.marianskolazensko.info

Doporučená místa k zastavení: <https://mapy.cz/s/1fEhB>

Střed Evropy Dyleň	49.9620175N, 12.4906844E
Střed Evropy Ypsilon	50.0846861N, 12.4496258E
Muzeum Slatina	49.9348944N, 12.5570000E
Vrchol Dyleně	49.9679597N, 12.5028222E
Bývalý důl Dyleň	49.9351328N, 12.5220456E

Tipy pro výlet: Doporučená místa jsou všechna dostupná pěšky, ale abyste je viděli všechny, bude lepší vydat se na kole. Do vojenského minimuzea je potřeba objednat se předem.

Zdroj: Archiv Mariánskolázeňska, Jaromír Bartoš, Josef Prášek

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

www.marianskolazensko.info

Projekt byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.